

1776

1. Estor, Joannes Georgius: De vano mortis terrore
Bellorum, qui ad caelites abeunt et coheredes
divini erant.
2. Estor, Joannes Georgius: De generato extra nuptias
cum equestri vel plebeja, matrimonio licet
ante partum, vel conjugio post istum sequuto,
in partu nec jure Germanico nec Longobardico
succedente.
3. Hofmannus, Joannes Andreas: De renatu in terris
praesulum Germaniae et archiepiscopatus
Colonicensis non libero sed regali habendo.
4. Hofmannus, Joannes Andreas: De jure forestali.
5. Hofmannus, Joannes Andreas: De jure consociationum
ordinum S. R. I. generatim et Comitum speciatim.
6. Hombergel j. Vrb. Amad. Lud.: De spolio qualificato.

1771.

7. Homburgk za Vach, Amil. Lud: De patre vesullo
libris exheredatione vel inaequali facti divo-
sione ne jure longobardico quidam praesentate.
8. Homburgk za Vach, Amil. Lud: De usu pactis paternis
in Herma ejusdemque per observantiam . . .
amplitudine.
9. Homburgk, Amil: De regulis juris Romani
doctrina de societate male ad continuationem
bonorum inter conjuges accommodatio.

1773

1. Homburgk za Vach, Am. Lud: De jure Aliegi-
tionum in successione ab intestato.
2. Homburgk za Vach, Am. Lud: De habitu usus pactus
paterni in Herma.
3. Homburgk za Vach, Am. Lud: De usus pactis in materio
in bonis exheredatione secum dum jus naturale et Rom.
num.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is extremely faint and illegible due to fading and the quality of the scan. It appears to be organized into several paragraphs or sections, possibly containing names, dates, and descriptive notes.

DISSERTATIO AVSPICALIS IVRIS ECCLES. EVANGELICORVM
DE

VANO MORTIS TERRORE

ILLORVM
QVI AD CAELITES ABEVNT
ET COHEREDES DIVINI ERVNT

QVAM
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO
SERENISSIMO AC POTENTISSIMO PRINCIPE
ET DOMINO

DOMINO FRIDERICO II

HASSIARVM LANDGRAVIO REGN.

AVCTORITATE
ILLVSTRIS IVRISCONSVLTORVM ORDINIS
PRAESIDE

D. IOANNE GEORGIO ESTOR

SERENISSIMO AC POTENTISSIMO HASS. LANDGRAVIO A CONSILIIIS
SANCTIORIBVS ATQVE VNIVERSITATIS LITTERATAE CANCELLARIO

PRO
L I C E N T I A
SVMMOS IN VTROQVE IVRE HONORES AC PRIVILEGIA
RITE CONSEQVENDI

DIE XIII AVGVSTI A. R. S. c1616c1xxi
MAGNIFICOR. ILLVSTR. ATQVE EXCELLENTISS.
VIRORVM DISQVISIONI

SVEMITTIT
IOANNES HAINRICVS BVICKING
MARBVRGO HASSVS.

MARBVRGI HASSORVM
EX OFFICINA TYPOGR. VNIVERS. MÜLLERIANA.

DE
YAYO MORITZ FERRORE
CUI AD CARLITES ARBANT
ET CONHEDES DIVIN ERANT
REGTOR MAGNIFICENTISSIMO
SERVISSIMO AC POTENTISSIMO PRINCIPIS
ET DOMINI
DOMINO FRIDERICO II
HABITIS IURE ET ORDINE
D. IOHANNIS GEORGIO ESTOR
SERVISSIMO AC POTENTISSIMO
SACROSANCTAE IMPERIALIS
SIGILLUM
SACRIS IN VIROBVS IURE HONORIS AC FERREBVS
HABITIS IURE ET ORDINE
D. IOHANNES HANNICVS BAICING
HABITIS IURE ET ORDINE
EX OFFICIO PRAEPOSITI UNIVERSITATIS

ILLVSTRISSIMO
ATQVE
EXCELLENTISSIMO
DOMINO
DNO LEONHARDO HENRICO
LVDOVICO GEORGIO
A CANNIESER
ADMINISTRO SANCTISSIMO
EQVITI LEONIS AVREI HASSIACI
SPLENDIDISSIMO
EIVSQVE
CANCELLARIO
DIGNITATE PRAEVLGENTI
SVPREMI ADPELLATIONVM TRIBVNALIS
PRAESIDI GRAVISSIMO
VNIVERSITATVM LITTERATARVM HASSIAE
AC SCHAVMBVergi
CVRATORI VENERANDO
DIRECTORI PVBLICI CVRSVS
VIGILANTISSIMO

PERINDVLGENTI
MAECENATI
LITTERARVM TANTO MELIORI
QVANTO SAPIENTIORI
OPVSCVLVM HOC
PIETATIS OBSEQVII CAVSSA
ANTIQVI MORIS OFFICIIQVE
FORMVLA

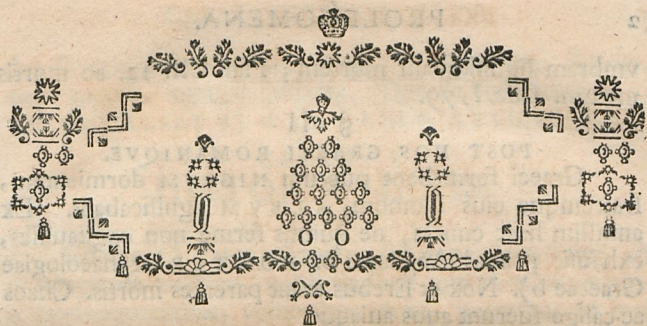
L. M. Q.

D. D. D.

PRAESES

ATQVE

IO. HAINR. BVICKING
CLIENTES AC CVLTORES PERPETVI.

CARMEN E MVSEO:

Dafs ich mich für der kalten Hand
 Des Todes nicht entfärbe:
 So mach ich mich mit ihm bekannt,
 Zuvor noch, eh ich sterbe. a)

PROLEGOMENA.

§ I

SAPIENTIORES GENTES IISRAELITAE ET HE-
 GYPTII FVERE.

Quemadmodum terrarum orbis, varii generis ale-
 bat homines, ita ex his sapientiae clari erant
 Aegyptii atque Iudaei; post hos vero Graeci,
 ac demum Romani. Aegyptii Iudaeique per
 A umbram

a) Auctor suaeforque fuit litterariae plurimum reueren-
 HAINR. OTTO DVYSING, dus, vt hoc carmen illustra-
 theologus huius vniuerfitatis rem opusculo,

vmbra significabant mortem, Pfal. CII. 12. ac mortis metum. Luc. I, 79.

§ II

POST HOS GRAECI ROMANIQUE.

Graeci formabant puerum NIGRVM dormientem, fratremque eius somnum, ALBVM significabant. Ex amussim haec cuncta, de quibus ferme non cogitauisses, exhaustit primas Angliae IO. POTTER archaeologiae Graecae b). Nox et Erebus erant parentes mortis. Chaos ac caligo fuerunt auis aequae.

§ III

IISRAELITAE DVPLICEM CREDEBANT MORTEM.

Mortis secundae mentio fit in cantico Mosche et apocal. Ioannis cap. II. commate 14. Mentionem earundem facit Ieremias LI commate 39 atque 57. Aguntque de ista CAMPEGIVS VITRINGA theologus Franequeranus c) ac duobus verbis HADR. RELAND d). Comma 14 Apocal. Ioannis est memoratu dignum. Huc vocant comma 6 Deuter. XXXIII vbi Mosche de Reuben dicit: „ vult et non moriatur!

§ IIII

FORMAM MORTIS ALIAM FINXERVNT BVRGVNDI GERMANIQUE.

Skeleton medici vocant. Basileam oppidum, quod Conradus Salicus Burgundiae subiecit, ostendit penes aedes

b) cap. 3, Lib. III p. 545 seqq. 1702 folio, † 1747. Ante a 1715 Graecas litteras publica auctoritati docuit Oxonii, ediditque archaeologiam Graecam or the antiquities of Greces.

c) in analyfi apocalypfios 1705, 4, p. 127, a 10. CHRIS-

TOPH WOLFF theologus Hamburgensis, nunc fato functus ad apocal. Ioannis in curis philologicis, p. 960, Tomo V, 4 maiori 1741.

d) Palaestinae e monim. illustrata, Trai. Rhen. 1714, 4, et Norimb. 1716, 4.

des Dominicanorum, siue templum Gallorum, saltationem mortis, egregie pictam. Qua de re egerunt MATHEVS MERIAN e) et IO. GEORG. KEYSLER f).

CAPVT I
HISTORIA LITIS.

§ V

Effatus est Deus trinus: „faciamus hominem, ad „ imaginem nostram, nobis similem, qui domineatur pis- „ cibus aquatilibus, volucris aëreis, pecutibus ac toti „ terrarum orbi, et quidquid in terra mouetur „. Deus itaque hominem ad sui creauit imaginem, scilicet marem feminamque.

§ VI

EXPONITVR.

Quum vero Eua esset a serpente decepta, iussuque Dei haud obsequens, orta fuit ista labes ab Eua descendens, in posteros translata, quae intellectum ac voluntatem et appetitum hominis permeat atque transit.

§ VII

DEI DECRETVM.

Addidit Deus mortis poenam, si quis primorum parentum vescatur fructibus arboris scientiae boni ac mali g). Creauerat Deus hominem, vt sit morti non subiectus h). Docet haec clarissime diuus PAVLLVS Rom. V, 12, ac Rom. VI, 23. „ Etenim, inquit: inobedientiae stipendium mors est „. Pergitque i): „ quum sit per hominem mors, - - - .

A 2

Imo

e) topograph. Helvetiae 1641, fol. p. 47.

f) tomo I der neuen reisen p. 158 seqq. 1740, 4.

g) Genes. cap. II, 17.

h) Genes. I, 26.

i) 1 Cor. XV, 26.

Immo idem I ad Tim. II: „at mulier, inquit, „de-
 „cepta, delictum admittit „. Atque diuus auctor episto-
 „lae ad Hebraeos k). „Et quomodo, ait, hominibus, fe-
 „mel moriendum est, ac deinde subeat iudicium „.

§ VIII

ILLVSTRATVR.

Praeterea dictum praecipuum legitur Rom. III, 23:
 „Delinquentes sunt omnes. Non enim vllum est discrimen:
 „quum deliquerunt cuncti, diuinaque carent gloria. Ideo vates Iesaias, Hiskiae dicit: „Ezechia! decumbis letaliter! moriendum tibi l).

§ VIII

DEI GRATIA.

Sed Dei experitur gratiam. Defunctus enim non breui, longa tempora compleuit, vtpote quum Deo placeret eius anima, ideoque properauit e medio malitiae. Deo autem placens, amatus est m). Raptus, ne, eius sensus immutaret prauitas, aut animam immutaret prauitas aut animum fallacia deciperet n).

§ X

ILLVSTATVR.

Hinc Iesaias o) dicit: „Prae malis obeunt iusti. Profecto diuus Paullus p): „distrahor, ait, o duobus, „et migrare quidem cupio, ac cum Christo esse: Nam „id multo foret melius „. Ideo lobus q): „Habet sane „certum spatium in terris homo; suntque dies eius similes dierum mercenarii. Vt anhelat vmbra seruus, „vtpote sperat mercedem mercenarius; sic ego mentes „habeo calamitosas „.

CAPVT

k) VIII, 27.

l) Iesaias XXXVIII, 1.

m) Sap. III, 14.

n) ibidem 9, 10.

o) LVII, 1.

p) I, 23, ad Philipp.

q) VII, 1, 2.

CAPVT II
DE CRIMINE CONTRA DEVM
MAXIMO.

§ XI

Nouem sunt propositiones, quibus argumenti huius grauitas adparet r).

CAPVT III
DE IMPVTATIONE HVIVS CRIMINIS.

§ XII

Eadem est huius ratio rei. Quando enim homo libere agit; actionis causa vocatur libera. Et iudicium, quo causa declaratur libera; agens actionis suae, vel eius, quod ex ea sequitur, siue boni siue mali imputatio vocatur s).

§ XIII

ILLVSTRATVR.

Interea conspiciamus e cap. VI Genes. comm. 5 seq.
„ Quum enim videret hominum vitia in terris crescere,
„ eosque omneui animi et cogitationem, ad deteriora in
„ dies singulos conferre, poenituit eum fecisse homines in
„ terrarum orbe, animoque indoluit - - - „

§ XIII

EXPONITVR VLTERIVS.

Ac diuus Paullus t): „ quemadmodum per vnum

A 3

§ XIII

r) STAFFERS grundfaze der wahren Religion Tomo V, p. 416 seqq. Zürich 1749. 8.

s) CHRISTIAN. L. B. A WOLFF institut. iuris naturae § 3, 1750. 8. Ictus Halenensis NIC. HIERONYM. GVNDLING cap. IIII, iuris naturae 1728, 8. Vtriusque doctoris Lipsiens. AVGVST. FRID.

MVILLER im natur und völkerrecht p. 147 seqq. cap. 5, 1733. 8, ac iuridica: sequens: IO. CHRISTOPH. GOTTSCHED, profess. Lipsiensis in den ersten gründen dergesamten weltweisheit, Parte II, cap. I, § 18, p. 16, Lips. 1734. 8.

t) Rom: V, 12.

6 CAP. III DE CRIMINE QVO ADAM TOTVM

„ hominem peccatum in terrarum orbem intravit, et per
„ peccatum mors; atque ita ad omnes homines peruasit
„ mors; quatenus peccarunt omnes „.

CAPVT IIII

DE CRIMINE QVO ADAM TOTVM
GENVS HVMANVM POLLVIT.

§ XV

Quem Hebraei Satan vocant, nefarium sceleratum-
que generis humani inimicum, acerbum et grauem, hic
Euae persuasit, vt contra vetitum Dei ageret. Est hoc
crimen tantum: vt sit caussa mortis hominum cunctorum.
Quomodo illud vocabis? Nullum habemus tam graue in
iure, quod huc quadrer! Non maiestatis: quia hoc est
praeceptum, hominem siue principem tangens. Non
blasphemia; quum haec iniuriae sit species.

§ XVI

EXPOSITIO VLTIOR.

Voco crimen, quo primario offendebat sacrosan-
cta Trias, mortisque poena dignissimum. Potuisset qui-
dem Deus poenam mortis statim infligere, sed gratiam fa-
cere maluit.

§ XVII

ILLVSTRATVR PORRO.

Iura nos docent, dari crimen maiestatis. Idque vo-
cari vel perduellionis, vel maiestatis speciatim dictum.
Perduellionis vocatur, quando quis alicui subditus directe
contra securitatem imperantis, statumque reipublicae ali-
quid intendit u).

§ XVIII

CONTINVATIO.

Verum enim vero haec cum cura contemplans adpa-
ret:

u) LÜDER MENCKEN in systemate iuris ciuillis, Lib. XXXVIII,
tit.

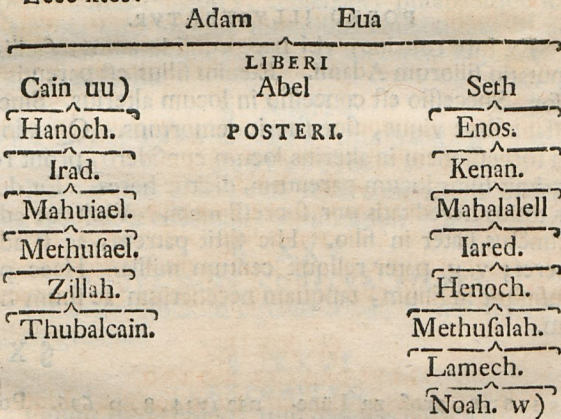
ret: hoc crimen hic locum haud inuenire. Nam mili res cum sancta Triade. De hoc argumento non agit lex maiestatis generatim dicta.

§ XVIII

ARGVMENTVM DIFFICILLIMVM DE IMPVTATIO NE POSTERORVM EVAE ADAMIQVE.

Adam Euaque generunt liberos tempore delicti nondum natos.

Ecce istos:

§ XX

tit. 4, § 6, p. 236, Lips. 1654, 4 maiori, 10. ORT^w WESTENBERG princip iur. secundum ord. digest. Lib. 48, tit. 4, § 6 seq. p. 1152, 1732, 8 maiori.

uu) Hinc saepe audini dicentem, MICHAEL, BERNH. VALENTINI, quum venia impetrata,

medicinae doctorem creasset: abi et occide Cain! i. e. cura, morbor insanabiles, Medicus hic Gießensis fuit in numero professorum inde ab anno 1687 vsque ad a. 1729. Erat gibberosus homo.

w) 10. LVDEWIG, LEVIN GER^z

8 CAP. IIII DE CRIMINE QVO ADAM TOTVM

§ XX

QVA RATIONE QUIDAM POSTERIS ADAMI PARENTVM CRIMEN IMPVTATVR?

Imputatio est iudicium superioris, quod aliquis sit auctor actionis, et quod adeo ad illum pertineant omnia actionis consecutaria, quae per legem superioris huic actioni destinantur x).

§ XXI

PORRO ILLUSTRATVR.

Ex iure romano, vbi haec consideramus, facilis est imputatio filiorum Adami. Etenim filius est parentis successor. Successio est concessio in locum alterius. Siue hic existat adhuc viuus, siue fuerit demortuus. Quando autem successionem in alterius locum considero, prout rem: exprimit filius locum parentum, dicitur heres. Fit dominus totius hereditatis per successionem. Viuitque adhuc defunctus pater in filio. Hic sistit patrem, ac si adhuc viueret; v. g. pater reliquit centum millia. Haec pater transmittit in filium, tanquam necessarium ac suum heredem.

§ XXII

GEBHARDT, prof. zu Lüneburg, der hohen Häuser histor. und genealog. erläut. theile III, 1731, fol. mai. im anhang taf. II, f. 129, THEODOR. BERGER synchronistische vniuersalhistorie, 10. IAC. SCHMIDTS biblischer historie f. 244 gr. 8.

x) 10. PETRI REVSCH in-
roduet. in theol. reuelat. le-

nae 1734, 8, p. 696. Potissimum huc refero 10. GVSTAVVM KEINBECK in den betrachtungen über die Augsb. gische glaubenslehren, 1730, comment. XXVI, tomo II, p. 194-208. Huc etiam faciunt comment. t. II, quae est XXI inque primis XXII, XXIII, XXIII atque XXV commentatio.

§ XXII

CONTINVATVR.

Cunctas res accipit filius, viuitque in patre. Obligationes cunctas patris fert filius. Igitur Adamus viuebat in filiis. Delicta omnia filios eius tangebant.

§ XXIII

AMPLIVS ILLUSTRATVR.

Haec est iuris scientia, quam meliorem seculo XV, imperante Maximiliano I, censebant, putabantque magis sapientem, ipsis legibus forensibus sapientissimi Mosche. Salomonem credebant viuere, et auctorem legum Romanarum credebant.

§ XXIIII

SACRA SCRIPTVRA DICIT: FVNDAMENTVM EST GENERATIO.

Haec dicitur actio, qua vnus cum altero eandem, quam ipse habet essentiam, communicat y).

§ XXV

ATQVE HINC COGITVR FILIVS.

Generans limitibus circumscribit, si qui sint, essentialibus generati.

§ XXVI

EXPONITVR.

Quum enim homo, tum ratione corporis, tum ratione animae certis circumscribatur limitibus, qui efficiunt, vt ens fiat, hoc: adeoque, hoc sit essentialiale; in generante erit ratio quaerenda, cur generatus homo et ratione corporis animaeque, qui ideo ad hominis essentiam et vtriusque illius partis pertinent. Praeterea generatio est actio: haec autem vltra gradum vis, a qua dependet

B

potest

y) REVSCH l. d. § 361, p. 659:

10 CAP. V DE LABE INSITA VVLGO ORIG. PECC.

potest prouehi. Hinc si generantis essentia certis circum-
scribitur limitibus, per nexum ordinarium, in quo re-
peritur, contingentibus quidem et quo non sunt essen-
tialia in se, sed ficto illo nexu necessariis: tum actum ge-
nerationis ultra hos limites quoque, quos vocant, extra
essentiales prouehere non potest; nec corrigi possunt de-
fectus inde oriundi, in quo constituitur et generans ac
generatus; siquidem in nexu illo dependent ex hypo-
thesi, ex qua consequitur, vt id in generatum peruenerit.
Sic in homine multos reperimus limites; defectus vero
non sunt per se; at necessarii tamen in nexu ordinario.
Hinc sequitur, vt a parentibus in liberos transferantur.

§ XXVII

ANIMAE ORIGINEM HIC RESPICIMVS, QVAM
HABEMVS RATIONE CORPORIS.

Actus generationis non est negligendus. Fingas:
ex parentum animabus; dicas porro, illas ex nihilo crea-
ri, aut, homini generando a Deo creari, dicas. Guber-
natio Numinis permittit animam nexui, quo limites ani-
marum in liberis ponantur in generatione a parentibus.

CAPVT V

§ XXVIII

DE LABE INSITA VVLGO ORIGINIS PECCATO.

Sunt defectus isti, qui hominibus sunt connati, ac
diuinae imaginis inopiam ostendunt, vt ad errorem in
cognoscendo bonum malumque sint procliuēs, ac mala
concupiscant, ac bona auersentur z).

CAPVT

z) REVSCH l. d. § 366 p. 667; 10. HERMANN BEN-
NER, theologus Gifensis in § 341, p. 674. elegantia notitia salutis, p. 871,
Gifae 1765, 8, scholio a, et

CAPVT VI
DE HVIVS DELICTI NOMINE.

§ XXVIII.

Quaenus gens suos habuit legesatores. Hi vel e theoria leges ferebant; alii vero ex imperandi habitu. CASPAR DE REAL ZZ). Solon, Lycurgus ac Numa experientia edocti, leges ferebant. Optime diuus Petrus I epist. cap. II, commate 13: itaque, ait; „ omnibus pare „ te personis propter dominum; et regi potestate pollen „ ti, et praetoribus, vt ab eo ad maleficiorum vltionem „

§ XXX A.

PECCATI VOX EST MINVS IVRIDICA.

Quemadmodum vero apostolus, de sacris scribens, reges tamen praetoresque commemorat; ita quoque ciues, momentum ciuile habentes, sacris adiiciens; nos derelinquere putamus theologica verba, atque peccata haut, quae minus significant. Peccatum enim dicunt, quod legibus diuinis aduerfatur a). At veniamus ad summum. Leges, quas summum Numen per Mosche tulit, talem poenam non dicunt, et contra eas quotidie committimus maleficia. Nulla tamen mortis poena per se ex illis descendit; sicut in paradiso ex arbore boni maliue scientia.

§ XXX B.

DICEMVS παράπτωμα!

Haec vox generatim denotat improbitatem, siue peccatorum cunctorum fontem. Ioan. III, 3. Descendit hoc

B 2

voca-

ZZ) P. I der staatskunst per PHILIP. SCHVLIN, 1762, 8. mai. p. 102, § 7.

a) IO. RVDOLPH. ENGAV elem. iuris crim, lib. I, tit. 2,

§ 14, 1742, 8. Antecessor Götting. CHRIST. ERID. GBORG. MEISTER, principior. iur. crim. sect. II, p. 1, § 2, p. 20, 1760, 8.

12 CAP. VII DE MORTE POENA HOMINVM.

vocabulum a *παρά* et *πίπτω*. IO. CONRAD. SCHWARTZ,
D. et director Coburg. Gymnasii, p. 1095, Lips. 1736,
8. mai. formae.

CAPVT VII

§ XXXI

DE MORTE POENA HOMINVM.

In hac depingenda admodum variant et theologi
et medici physicique. Valde apte et diligenter scribere
de hoc medico et physico argumēto, iam defunctum
GEORGIUM EBERH. HAMBERGER, quod physiolo-
giae medicae obseruasse videmus b).

§ XXXII

VITA HOMINIS.

Vita, inquit, „ est quaecunque actionis, etiam vnus
„ exercitium organicum, ex conformatione, non ex pon-
„ dere atque tumiditate fluens „.

§ XXXIII

ILLVSTRATVR.

Idem dictus HAMBERGER § 1637 p. 862: „ Cir-
„ culatio non potest fieri sine respiratione; nec vtraque
„ sine igneis ac spirituosiss partibus. Ergo necessariae sunt
„ tres actiones. Hae tres actiones sunt inter se connexae,
„ ac sunt fundamentum reliquarum omnium.

„ Hae igitur sine intermissione debent durare. Er-
„ go cessat vita „.

§ XXXIIII

MORS EX EIVSDEM MENTE.

Quando nullam plane expositarum, et a conforma-
tione proficiscendarum actionem exercet, sed tamquam
corpus mere physicum et humidum, cuiuscumque sit con-

b) Ienae 1751, cap. 16 § 634 p. 801 seq.

CAP. VII DE MORTE POENA HOMINVM. 13

conformationis agit, i. e. si tantum graue est, et humidas exhalat partes, dicitur mortuum c).

§ XXXV

Mors est poena peccati, quae laudis diuinæ instrumenta tollit in humano corpore: Adsp̄ctum faciens horridum.

Qui naturae bonum cum c. PLINIO existimant, in sentinam ac EPICVRI sordes incidisse videntur.

Adhuc quaeritur: an mortuis parcere debeat historia? Mortuorum quidem animi moderatio est adhibenda: Interim sapiens mortuos viriliter honorat. Haec cuncta IO. GVILIELM. BERGER professor Virebergensis in libro, qui vocatur, Stromateus academicus, Lips. 1745, 4, docuit.

§ XXXVI

POENA SERPENTIS.

Haec legitur Gen. III, commate 14, d).

§ XXXVII

POENA SATANAE.

Prostat commate 15, notatque odium inter Christum ac Satanam.

§ XXXVIII

MORTIS DIVISIONES.

Vel praematura euenit, vel senilis; vel repentina seu subitanea, v. g. ex hepatis percussione, vel imaginaria e).

B 3

Alias

c) adde illius conuersorem in germanicum sermonem IO. GOTTLÖB KRÜGER tomo II der naturlehre, 1743, cap. 14 § 482, p. 786, Hal. 8.

d) AVGVST. PFEIFER

dub. vexator. p. 27 seqq. 1685, 4.

e) GEORG. HAINR. BEHR, prof. Argent., iam defunctus, in lexico medico, Argent. 1738, 4, BOERHAVV institut. medicin. § 474 et 1053.

Alias commemorat CHRIST. GVIL. FRANCISC. WALCH, theologus Goettingensis f). Recte addens, fieri cuncta ex diuina prouidentia, quae ratione mortis eueniunt; de quacunque persona recurrit quaestio.

CAPVT VIII

§ XXXVIII

DE METV MORTIS.

Supra distinximus cum S. Scriptura duplicem mortem, primam seu alteram, qua quis infernum sequitur. Fac, Abrahamum, cuius nomen sacer codex bis centies ac XXX octies g) repetit, ad plures abire diem supremum celebrare. Hic nullus metus! Finge, TE Romae, Parisiis, Londinique esse peregrinum, inuenireque comitem aliquem: loco metus sentires gaudium. Ita Abrahamum, ad aeternitatem abeuntem, non metus, sed potius gaudium et angeli comitabantur. Hinc regula generalis:

Pios non metus, sed gaudium comitatur mortis tempore. At sceleratos non gaudium sed metus comitatur.

§ XXXX

DISSERITVR VETERIVS.

Miras veterum philosophorum cogitationes, siue somnia seruauerunt posteritati: DIOGENES LAERTIVS h) de

f) p. 288 seq. in den grund-saezen der natürlichen Gottes-gelahrheit, 1760, 8. Compara Superintendententis ac theol. profess. Rintelenensis praestantissimi GOTTFRIDI SCHWARZ de quatuor nouissimis hominis 1771, 4, p. 1, § 2 et p. 3, n. 2.

g) Perillustres ac magnifici Cancellarii ESTORIS Marburgische kleine schriften, P. III p. 638 seqq.

h) de viis et dogmatibus philosoph. lib. X, AMSTEL ap. HAINR. WETSTEN. cl. 1711, 4 mai.

CAP. VIII IVRECONSVLTI DE MORTE CET. 15

de Thalete Milesio, cuius imago prostat p. 24 vol. I, ubi p. 18 tradit: „ vitam mortemque perinde esse censuit.

Hegeſias e Cyrenaica ſchola, ſtatuit: „ ſapientem „ arbitrari nullius momenti vitam fore „.

Eadem mens haefit Epicuro: „ nec illam eſſe me- „ tuendam „ credidit i).

Alia docuerunt Stoici, teſtibus et IVSTO LIPſIO k) et CASPARO ſCIOPIO elementorum philoſophiae moralis ſtoicorum, Mog. 1606, 8.

CAPVT VIII
IVRECONSVLTI DE MORTE IN
SYNTAGMATE IVSTINIANI.

§ XXXXI

MORS NATVRALIS.

Definiunt mortem, animae corporiſque ſeparatio- nem. Compara AVLL. GELLIVM. CICERO l. I Tuſcu- lanar. quaeſt. cap. VIII eſt diſceſſus animus animae a cor- pore. Habes mortem, quam vocant naturalem.

§ XXXXII

MORS CIVILIS.

Aquae ignis interdictio, l. 29 D. de lib. et poſthum. § 5. Dicuntque mortem ciuilem. Addit LACTANT. di- uinar. inſtitut. interdictum carnis vſus et eſus.

§ XXXXIII

i) IACOB. BRÜCKNER phi- loſ. hiſt. t. 2, 1731, 12.

k) Manuſcript. ad ſtoicam philoſ. Antu. 1604, 4 mai. apud Plantinum; ac Phyſiolo-

giae Stoicorum, ibidem, ea- dem forma; operumque o- mnium *Veſal* 1675, 8 mai. to- mo IIII p. 623 ſeq. et p. 833 ſeqq.

§ XXXXIII

MORTIS CAVSSA CAPERE.

Dos, quam quis in mulieris mortem stipulatur. Qui pretio accepto hereditatem praetermittit.

§ XXXXIIII

MORTIS CAVSSA DONATIO.

Habet species III. Vna, quum quis nullo praesentis periculi metu conterritus, sola donat cogitatione. Alia, quum quis imminente periculo commotus, donat ita, vt statim fiat accipientis. Tertia species esto: si quis periculo motus non sit, det, vt statim fiat accipientis; sed tunc demum, si mors fuerit insequuta. L. 2 D. de mort. caus. donat.

Haec debemus praesidi Senatus Parisiensis, quem parlamentum vocant, BARHABAE BRISSONIO in libro de V. S. siue dictionario iuridico.

§ XXXXV

REGVLA ROMANORVM ICTORVM DE MORTE.

Prima esto: Morimur viui, et momentum, quo morimur, vitae tribuitur, testante AFRICANO l. 107, D. de legat. et fideicommiss. I, ac IOSEPHO AVERANI, antecessore olim Pisano, Lugduni Batau. 1736, 8 mai. libro II, cap. XVI, § 5.

DVBIVM.

Num boue, qui legatus fuit: corium et caro debeat? Adfirmat idem AVERANI libro V, cap. 27, p. 315, Lugd. Batau. 1745, 8 mai. Adfirmare videtur PAPINIANVS l. 65, § 1, de legat. et fideicomm. II.

REGVLA II

Mortis vocabulum est triste. CHRIST. HAINR. TROTZ de memoria propagata. Trai. ad Rhen. 1734, 8 mai. p. 337. CAPVT

CAPVT X

§ XXXXVI

METVS DAMNATORVM OB REGIMEN.

Fac, M. T. Ciceronem fugam capere propter Antonium. Antonio fauentes Ciceronem capiunt. Quid inde? metus! Hoc compulsus animae corporisque separationem fentens; metu percussus nullam liberationis spem animaduertens; complementum metus experitur. Hic ogganniunt ICTi, clamantque aduersus metum. Dormire videntur ICTi. Tribonianus, vrso Theodoraē insidens, clamat ex libro IIII protorum tit. II, eum esse iuandum, qui foro auxiliam quaereret. Theophilus gerit praeturam, procurator illum adorat more solito. Hic LXXX ex decuriis suis vocat iudices pedaneos. Horum desiderium ac consilium auide exspectat. Tribonianus. Res venit ad nihilum. Clamat ad Iustinianum, qui sapientior putabatur ipso Schlomone. Hic spatium quoddam, aliquot dierum desiderat. Arbitratur demum, vt Satanas, tanquam ereptor in triplum et simpl. puniretur. GVNDLING in protis digestorum IIII tit. 2 § XVIII, p. 350; illeque de efficientia metus, cap. VI, § XXII, Halae 1711, 4.

§ XXXXVII

QVID IVRIS NATVRALIS DOCTORES?

Atque hi silent vt idem NIC. HIERONYM. GVNDLING, IO. IVSTINVS SCHIERSCHMID I) antecessor nunc Erlangensis, Lipsiensis professor AVG. FRID. MVILLER m), et GOTTFR. ACHENWALL n). Vno verbo,

C

hic

1) Ienae 1732, 8.

Iosoph. wissenshaften tomo III, 1733, 8.

m) in der einleit. in die phi-

n) iniure naturae 1765, 8 mai.

hic omnis cessat in integrum restitutio. Ac gratiam im-
menfam diuinam hic frustra quidam expectant.

CAPVT XI

§ XXXXVIII

DESCRIPTIO SCELETI.

Sceletum medicis est totius corporis compages, arte
anatomica particulis et locis debitis adposita. STEPH.
BLANCARD in lexico medico p. 619, edente HAINR.
SCHVLZE, 1739, 8.

CAPVT XII

DE VITA AC MORTE.

§ XXXXVIII

DISSENSIONES DE VITA MORTEQUE.

Est exercitium actionis corporis humani ex confor-
matione, non ex pondere et humiditate, fluentis o).

§ L

DE VITA EX MEDICORVM MENTE.

1) IO. HAINR. BEHR, cap. III § 17, p. 31, p):
„ das leben und der tod bestehet haubtsächlich im um-
„ lauffe des geblütes und der bewegung des herzens. „
Eadem mens IO. FRIDER. HOFFMANNI, olim prof.
medicinae Halensis, maximae auctoritatis q).

§ LI

THEOLOGORVM SENTENTIA.

2) Theologorum sententiam tradiderunt et IO.
PETR. REVSH introd. in theolog. reuelatam r): „ vbi,
„ mortem esse vitae priuationem, ait „.

§ LII

o) GEORG. ERHARDI HAM-
BERGERI physiolog. medicae,
p. 801 § 1634, lenae 1751, 4.

p) physiolog. medicae, Ar-
gent. 1736, 4, tradit:

q) medit. ration. system.
medicinae P. 1, cap. 2, sect. V,
p. 25.

r) lenae 1734, 8, § 598,
p. 1094 seq.

§ LII

3) Aliter docet IO. FRANC. BYDDEVS theologus Ienenfis s), qui putat; mortem esse analysin t), quando corporis humani machina ita est destructa, vt suo amplius munere fungi nequeat.

§ LIII

4) Iam venit IO. ADAM SCHERZER theolog. Lips. superioris seculi, theolog. systema tt): „Estque ipsi dis-
„ solutio corporis et animae, statim post solutionem abi-
„ tumque ex corpore ad beatae visionis, siue ad aeterno-
„ rum in inferno cruciatuum conditionem pertinentis „.

§ LIII

MORS, QUID SIT: SCHREIBERO MEDICO.

5) IO. FRID. SCHREIBER: „Mors est destructio
„ vis principis. Vita minima est continuatio vis princi-
„ pis. Vi ergo corporis humani vigente, adest vita ma-
„ xima perfectissimaque, i. e. fanitas.

§ LV

ALIA INTERPRETATIO.

6) IO. CONR. CREILING Phyl. ac mathem. Tü-
bing. in compend. phys., defin. 1738, 8: „Vita est actua-
„ lis animae corporisque organici connexio intima per
„ mutuam actionem passionemque commercium.

§ LVI

ADHVC ALITER PROCEDIT LANCISI.

7) IO. MARIA LANCISI, Archiater pontif. Cle-
mentis XI, de subitaneis mortuis 1701, 4: „Mors est
„ cessatio omnimoda motus aërii vera, et omnimoda fan-
C 2 „ guinis

s) institut. theolog. dogma- I, 23, II Timoth. III, 6.
ticae, p. 645, 1723, 4. tt) loco 19, p. 539 seq.

t) Paulus ad Philipp. 1704, 4.

20 CAP. XII DESCRIPTIO MORTIS AC VITAE.

„ guinis et fluidi neruei in organis et per organa maioris
„ vsus, quae naturales suas motiones vere et omnino ami-
„ serunt, viribus nunc neutiquam refuscitandam „.

§ LVII

COGITATIO HOFFMANNI HALENSIS.

8) FRIDER. HOFFMANN, med. Hal. med. et phi-
losoph. experiment. 1707, 4: „ Vita est perennis fluido-
„ rum per tubulos beneficio impulsus solidorum progres-
„ sus. Corpus corruptibile a corruptione praeferuans.

§ LVIII

MENS BAGLIVII.

9) GEORG. BAGLIVI med. opusc. Lugd. Batavor.
1707, 8. „ Mors naturalis oritur ob ariditatem exaritia-
„ nemque solidorum, et sulfedinem atque vappilidatem
„ liquidorum venit „.

§ LVIII

OPINIO BVRCHHAVSEN ET STAHLII.

10) IO. CONR. DE BVRCHHAVSEN histor. medi-
cin. Amst. 1710, 8, cum STAHLIO ait: „ vita est con-
„ seruatio corp. et mixtion. ab omni corruptione, quae
„ conseruatio fit, absolute necessaria motu eiusdem in-
„ dolis quae anima.

§ LX

GREW COGITATA.

11) Cosmologia S. or a discours of the universe,
London 1701, fol. per NEHEM. GREW; Vitae tres spe-
cies constituit, 1) vegetabilem, et sensus expertem, 2)
sensitiuam 3) cogitantis.

§ LXI

ILLVSTRATVR.

12) Haec II species constituit, phantasticam et intel-
ligentis. In phantasia distinguuntur organum, imagines,
et actus vitales.

MAR-

CAP. XIII DE BEATITATE POST MORTEM. 21

MARCKII COGITATA.

IO. MARCKII histor. paradisi illustrata, Amst. 1705, 4, p. 497, primis parentibus inflicta mors corporalis.

CAPVT XIII

§ LXII

DE BEATITATE POST MORTEM.

Depinxit illam IO. FRIDER. GVILIELM. IERVSAL-
LEM in der zwoten sammlung der predigten v).

§ LXIII

HVC INPRIMIS FACIT EXPOSITIO EVANG.

IOANNIS XI.

Est iter Christi septimum, quod verbose exposuit
FRIDER. ADOLPH. LAMPE T. II, Amst. 1726; 4 mai.
a pagina 435 vsque ad p. 816. Tertia vice lacrimatus
fuit Christus. 1) Luc. XVIII, 41. 2) in horto Gethsema-
ne. Ebreor. v. 7. Io. XI, 35. LAMPE l. d. p. 781. Hoc,
caput Io. XI, circiter a. 1721 exposuit IO. VITRIARIVS.
Lipsienses in actis eruditorum anni 1700ccxx fouent
sententiam: animam in sepulcro commorari, in quo in-
telligit, cogitat ac libera est ab omni miseria. Paulli eam esse
sententiam, Actor. XX, 10, dicunt. Probantque I Reg.
XXVII, 21, quod Germani dicunt: er koemmt wieder
zu sich selbst. Idem sentiendum aiunt de Lazaro, Ioan.
XI, ac Matth. XXVII.

§ LXIIII

SCHWARZIVS RECTE CONFVTAT ILLOS, QUI
PSYCHOPANNICHIAM SOMNIANT.

Contra Sacram Scripturam docent, qui post mortem
animas dormire sibi persuadent. Contra hos calamum
strinxerunt et GOTTFRIDVS SCHWARZ, theologus

II v) Brünsvig. 1769, 8, p. 66 seqq. 8 mai.

22 CAP. XIII NUM QUID IN TERRARVM CET.

Rintelenſis, pl. reu., ſacra LVTHERI dogmatum ſequens, p. 14, et IO. CALVINVS, theologus Geneuenſis, agens hac de re in libello, formae octavae. Adde IO. PETR. REVSCH ſyſtema methaphyſicum § 1136, ac magnif. IO. GOTTL. WALDIN I. in R. metaph. 1762, 8, p. 285.

CAPVT XIII
NUM QUID IN TERRARVM ORBE FIAT?
SCIANT MORTVI.

§ LXV

IO. GEBHARD, theol. Ienens. in loco theolog. de morte, § 309: „ Quod non ſit verosimile animas ſanctorum „ vel ita ſecuras et quaſi ebrias eſſe, vt neſcirent: in terris „ eccleſiam Chriſto colligi, - - - ideo pia cogitatio eſt, ſtatuere: quod generalem eorum, quae ſunt in eccleſia militanti non noticiam habeant! Cor. XV, 18. Hanc ſententiam ſimat D. IO. FECHT theolog. Rostoph., Apoc. VI, 9, 10. Vir ſumme reuerendus IO. HERM. BENNER I. d. § 672, p. 1202 ſeq.

CAPVT XV

§ LXVI

QVID EST CHRISTVS REDEMPTOR.

Qui magna ſunt praediti ſanctimonia, ſciunt, redemptorem ex ratione infinita natura eſſe diuina, et pariter humana; habet igitur humanam eſſentiam. Ergo potitur anima humana.

§ LXVII

Orta fuit illa per miraculum, absque peccato. Humana natura non eſt perſona, vtriuſque vnio eſt tamen perſonalis: vtraque natura ſit communis. Vna igitur natura eſt particeps idiomatum alterius.

§ LXVIII

§ LXVIII

COMMVNIONIS GENERA.

Communio sunt tria genera. Primum genus vocantur personales propositionales. Secundum genus habet communicationem naturarum. Addimus genus tertium, quo redemptoris persona ad communicandam salutem in aeternum vtraque natura constare debuit. Sequuntur apotelesmata.

§ LXVIII

QVID SINT APOTELESMATA?

Ea communicatio est actus participem fieri apotelesmatum, et participatio continet.

Sed satis de capite difficillimo theologico. Legas, rogo praestantissimum BENNER Parte III, cap. II, notitiae salutis, pag. 745 sqq.

§ LXX

AN IESVS FVERIT MORTVVS?

Afirmant. At quia tamquam Deus non poterat obire. Vt homo morti non erat obnoxius, quia sine peccato vivebat. Ob peccata autem generis humani mortem fuit expertus.

§ LXXI

DE MORTE ANIMAL.

De animalium, ratione carentium, obitu, unde veniat? disquirat IO. CHRISTOPH. GOTTSCHED parte I, der ersten gründe der gesammten weltweisheit p. 521, Lips. 1734.

* * * * *

* * * * *

Sed, moriamur, ait, si quem terrore sub alto
Sors melior superum tecta subire iubet.
Terra, vale, quid enim porro caeleste moretur.
Ingenium? nihil est, nobile quidquid habes.
Ecce coronatum caeli splendore clientem,
Heredum et numero scilicet vnus erat,
Quis caeli dominum, testatoremque Theandrum
Forte datam reputet fallere posse fidem?
Ille sibi similes fraterno foedere iunxit
Terricolas; partem iuris et ille dabit.
Felices animas, quibus haec seruata sub astris
Praemia, post victam fas retulisse necem.
Rumpe moram, Seruator! habes ad vtrumque se-
quentem
Seu celeri, lento seu placet ire gradu.
Sponte sequar: me scripsit enim Tua dextera certum
Heredem, patris est arbitriumque Tuum.

Fortunate SENEX, laudis pars maxima nostrae!
Quam tua me pietas vtraque sancta mouent!
Gratulor his studiis: mortem meditamur vtrique,
Siue praeis, propior seu mihi partus honos:
Hic amor vnus erit, metam tangemus eandem,
Illaque amicitiae causa perennis erit.

Qui legitis flores, et humi nascentia rerum
Gaudia; nox properat. Fugite hinc ruit atra per
vmbas
Hora parate animos, et spe praesumite letum.

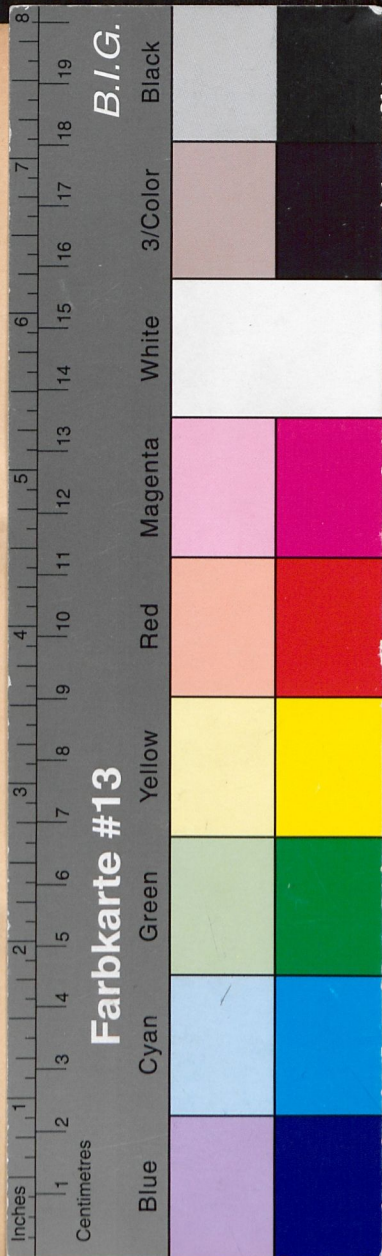
FIDVS ACHATES
D. I. H. BENNER.

Marburg, Diss., 1771-73

ULB Halle
005 359 821

3

20
1791/2

DISSERTATIO AVSPICALIS IVRIS ECCLES. EVANGELICORVM
DE
VANO MORTIS TERRORE

ILLORVM
QVI AD CAELITES ABEVNT
ET COHEREDES DIVINI ERVNT

QVAM
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO
SERENISSIMO AC POTENTISSIMO PRINCIPE
ET DOMINO
DOMINO FRIDERICO II
HASSIARVM LANDGRAVIO REGN.

AVCTORITATE
ILLVSTRIS IVRISCONSVLTORVM ORDINIS
PRAESIDE
D. IOANNE GEORGIO ESTOR
SERENISSIMO AC POTENTISSIMO HASS. LANDGRAVIO A CONSILIIS
SANCTIORIBVS ATQVE VNIVERSITATIS LITTERATAE CANCELLARIO

PRO
LICENTIA
SVMMOS IN VTROQVE IVRE HONORES AC PRIVILEGIA
RITE CONSEQVENDI

DIE XIII AVGVSTI A. R. S. 1691
MAGNIFICOR. ILLVSTR. ATQVE EXCELLENTISS.
VIRORVM DISQVISITIONI

SVEMITTIT
IOANNES HAINRICVS BVICKING
MARBVRGO HASSVS.

MARBVRGI HASSORVM
EX OFFICINA TYPOGR. VNIVERS. MÜLLERIANA.